

Hoe ik talent voor het leven kreeg

IN MAKKELIJKE TAAL

Rodaan Al Galidi

Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen

1

Mijn naam is Semmier Kariem. Ik ben in 1991 gevlucht uit Irak. Daar was Saddam Hoessein toen de baas. Door hem was er angst en geweld. Het was gevaarlijk in Irak. Mijn vlucht duurde jaren. Dit is mijn verhaal.

Toen ik klein was, praatten de mensen veel over de oorlog. Maar de oorlog was in Noord-Irak. Wij woonden in het zuiden. De oorlog was voor mij een verhaal. Maar op een dag leerde ik de oorlog kennen.

Ik stond met mijn vader in de rij bij de benzinepomp. We moesten lang wachten. Er waren ook soldaten. Ze droegen geweren en kabels. Kabels worden in Irak niet alleen gebruikt voor elektriciteit. Maar ook om mee te slaan.

Een man in de rij zei dat het te lang duurde. Een soldaat trok hem uit de rij. De andere soldaten sloegen hem met hun kabels. Dat duurde een paar minuten. Toen de soldaten stopten, zat de man onder het bloed. Hij bewoog niet.

De soldaten lieten hem liggen. Ze keken weer naar de rij. Niemand zei iets. Iedereen was bang. We gingen aan de andere kant van de rij staan. Dan hoefde ik de man met bloed niet te zien. Mijn vader aaide over mijn hoofd. Zijn hand trilde.

‘Is hij dood?’, vroeg ik.

‘Nee’, fluisterde mijn vader. ‘Want ze hebben niet geschoten.’

‘Maar hij beweegt niet’, zei ik zacht.

Ik keek mijn vader aan. Zijn gezicht was wit van angst. Ik werd bang. Want ik had mijn vader nog nooit bang gezien.

Ik leerde die dag iets belangrijks: oorlog kan alles in één seconde veranderen. De aarde, de hemel, de bomen, de benzinepomp en mijn vader.

Ik weet dat ik ook soldaat moet worden, als ik groot ben. Maar dat wil ik niet. Ik wil geen mensen doden. Daarom wil ik weg uit Irak. Maar ik heb geen paspoort. En voor een paspoort heb je veel documenten nodig. Je moet bewijzen dat je soldaat bent geweest. Dat je een goede burger bent. Dat je lid bent van de partij van Saddam Hoessein. Dat kan ik allemaal niet bewijzen.

Zonder paspoort heb je geld nodig om te vluchten. Mijn moeder verkoopt het goud dat ze kreeg op haar bruiloft. Nu heb ik duizend dollar. Dat is heel veel geld voor ons. Het moet genoeg zijn om te betalen voor mijn vrijheid. Elke dag bekijk ik die tien briefjes van honderd dollar. Ik denk: met één briefje ga ik naar Turkije. Met het volgende briefje ga ik naar Griekenland. En dan naar Parijs of Berlijn. Maar het loopt allemaal anders.

Ik zoek een smokkelaar die me de grens over kan brengen. Hij wil veel geld hebben. Ik geef hem bijna alles. Hij brengt me in een vrachtwagen vol schapen naar Jordanië. Ik wil me verstoppen tussen de schapen. Maar de schapen lopen steeds bij me weg, naar de andere kant van de vrachtwagen. Ik kruip naar ze toe. Maar dan gaan ze weer terug. We rijden over de snelweg. Ineens stopt de vrachtwagen. Is er controle? Politie? Ik ben heel bang. Word ik nu gepakt? Iemand schijnt met een zaklamp in mijn gezicht. Dat moment zal ik nooit vergeten. Maar dan hoor ik de stem van de smokkelaar: 'Waarom zit je niet tussen de schapen?' 'Vraag dat aan de schapen!,' zeg ik. 'Ze kruipen steeds weg. Of moet ik hun ook geld geven?' 'Laat ze niet voelen dat je bang bent,' zegt de smokkelaar.

Het werkt. Ik adem rustig in en uit. Ik tril niet meer. Ik kruip naar de schapen. Ze blijven staan. Ik probeer niet aan het gevaar te denken. Want dan ga ik weer trillen. Laat ze niet voelen dat je bang bent. Die zin heb ik altijd onthouden. Niet alleen in de vrachtwagen. Ook in de jaren daarna. Zelfs in Nederland denk ik dit nog vaak. Dan zijn we er. Ik stap uit. Ik zie meteen dat ik in Jordanië ben.

Want nergens hangen foto's van Saddam Hoessein.
Ik ben nu niet meer zo bang. Ik heb wel honger.
Maar honger is minder erg dan angst.
Ik loop tot ik op een markt ben. Ik steel fruit.
Een oude vrouw bij een kraam ziet het. Ze geeft
me brood en water. Die nacht slaap ik op een
begraafplaats. Ik lig tussen de graven. De aarde is
hard. Maar ik ben heel moe.

Ik zwerf een paar weken rond. Dan vind ik werk in
een bakkerij. Ik werk vijftien uur per dag. Elke dag
krijg ik een halve dollar. Dat is vijftien dollar per
maand. Ik heb vierduizend dollar nodig om naar
Europa te gaan. Ik wil het liefst geld sparen. Maar
van mijn geld koop ik medicijnen. Die stuur ik naar
mijn familie in Irak. Daar hebben ze niets. Alleen
honger, ziekte en Saddam Hoessein.

Ik kom een vriend uit Irak tegen. Ik ken hem van
mijn studie. Toen woonden we samen in een huis.
We huren nu weer samen een oude woning. Samen
met twee andere Irakezen. Ik vraag of mijn vriend
mijn geld wil bewaren. Dat is veiliger.

Na drie jaar heb ik genoeg geld om Jordanië te
verlaten. Ik zeg mijn werk op. Maar die dag komt
mijn vriend niet thuis. Hij is verdwenen. Met al mijn
geld. Drie jaar heb ik voor niets gewerkt. Ik voel me
vreselijk. Hoe heb ik hem ooit kunnen vertrouwen?

De volgende dag ga ik terug naar de bakkerij. Maar na een paar straten zak ik in elkaar. Ik ben uitgeput. Een man vraagt of ik ziek ben. Hij neemt me mee naar huis. Hij geeft me thee.

De man heet Ibrahim. Ik vertel hem alles. We worden goede vrienden. Na een paar maanden gaat Ibrahim naar Amerika. Hij zegt dat hij me een brief zal sturen. We nemen afscheid.

Een paar maanden later komt een man de bakkerij binnen. Hij geeft me een envelop. Van Ibrahim, uit Amerika. Er zitten een videoband en een briefje in. Op het briefje staat: 'Op deze video vliegen veel vogels. Jij bent een van die vogels.'

Ik kijk in de hoes van de videoband. Er zit een Nederlands paspoort in. En tweehonderd dollar voor een nieuwe foto en een visum.

Met een goedkoop ticket vlieg ik naar Thailand. In de hoofdstad Bangkok sta ik in de rij voor de douane. In mijn hand heb ik het valse Nederlandse paspoort. In mijn hart heb ik angst. Laat ze niet voelen dat je bang bent, denk ik steeds. Maar mijn benen trillen.

Dan ben ik aan de beurt. Ik leg het paspoort op de balie. De man kijkt naar de foto en naar mijn gezicht. Roept hij de politie? Nee. Hij zet een stempel in mijn paspoort en geeft het terug. Dan loop ik snel naar buiten.

Daar haal ik diep adem. De lucht in Bangkok is warm en vochtig. Een blonde jongen en een meisje stappen in een taxi. Ik vraag of ik mag meerijden naar het centrum.

Bangkok is groot. Overal zijn auto's, brommers, files, getoeter. Ik ga mee naar een straat met veel westerse toeristen. Hier is bijna geen politie. Eten vinden is makkelijk: mensen leggen voedsel bij de beelden van Boeddha. Een plek om te slapen is moeilijk. Overal zijn mensen en muggen. Maar na een tijdje vind ik een hotel. Het is heel goedkoop en heel vies. Overdag zijn er ratten. 's Avonds komen er mensen. Meestal zijn het hoeren met hun klanten. De muren zijn heel dun. De hele nacht hoor ik gekreun en gebonk. Pas om vijf uur 's ochtends wordt het rustig. Dan slaap ik even. Om zeven uur begint het lawaai van Bangkok weer.

Het is moeilijk om werk te vinden in Bangkok. Daarom wil ik naar Maleisië. In Bangkok is een markt waar je alles kunt kopen: paspoorten, rijbewijzen, pinpassen, enzovoort. Voor een paar honderd dollar word je daar een Zweed of een Amerikaan. Ik koop er een nieuw visum. Ik ga met de trein naar Maleisië. De reis duurt dertig uur. Ik kijk naar het landschap. Bossen en velden trekken voorbij. Ik voel me een reiziger, geen vluchteling.